Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 276. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 5-го ГРУДНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 5, 1979 No. 276. VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛАСЯ РЕГІОНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Е.Ф.). — У дні 17-го листопада ц.р., тут, в приміщенях Українського Народного Дому, відбулася Регіональна Конференція українських кооператив східних стейтів ЗСА. Такі конференції відбуваються щорічно, конференція кооператив західних та середних стейтів відбулася у липні цього року в Детройті.

Перед Конференцією відбулося засідання Ради Централі Українських Кооператив Америки, в якій взяли участь почесний голова дир. О. Плешкевич, голова Ради Р. Мицик, містоголова Л. Футала, екзекутивний директор інж. Д. Григорчук та члени Ради: В. Гупалівський, С. Кравченюк, В. Мартинець, С. Чайковський та представники кредитових кооператив. Заслухано звітів голови та екзекутивного директора про стан нашої кооперації в Америці, що пророблено працю екзекутиви та одобрено плян праці на майбутнє. Регіональну Конференцію, в якій, крім названих членів Ради ЦУКА, взяли участь представники кредитових кооператив з Бавнд Бруку, Гартфорду, Детройту, Джерзі Сіті, Елізабету, Йонкерсу, Кергонксону, Мінneаполісу, Нюарку, Ню Йорку, Пассейку, Сиракюз, Трентону, Чікаго та представники Централі ОУА „Самопоміч", привітав в імені господарів голова дирекції місцевої кредитової кооперативи Ю. Ференик, вич та передав провід голові Ради Р. Мицикові. На заклик Р. Мицика присутні хвилиною мовчанки вшанували пам'ять визначного діяча української кооперації, заступника екзекутивного директора ЦУКА бл.п. М. Панасюка. Після відкриття Конференції, з'ясування її цілей і привітання двох заслужених сеньйорів українського кооперативного руху дир. О. Плешкевича та інж. Р. Раковського, голова Ради передав проводження ділових нарад екзекутивному директорові інж. Д. Григорчукові. Присутні після прийняття порядку нарад, вислухали звіт екзекутиви ЦУКА з пророблені праці. Контакт з членством був вдержуваний шляхом листування, видаванням бюлетеня і останнього почерез „Вісник" ЦУКА. ЦУКА об'єднує 32 кредитові кооперативи, одну споживчу та одну видавничу. Згідно з наміченим пляном відбулись в цьому році дві конференції, в Чікаго і Детройті. Члени екзекутиви відбули дві поїздки до Ню Йорку в справі кооперативного журналу „Наш Світ", до Піттсбургу в справі створення кредитової кооперативи, до Централі КЮНА в Медісоні, Виск., Майже всі кредитові кооперативи приступили вже до української забезпеченевої групи в КЮНА (Кредит Юніон Нешенал Асоссіейшен), звернено членам-кредитівкам 56,000 дол. з вплачених ними грошей на забезпечення вкладів й позичок в 1978 році. Заснована сім років тому в Чікаго кооперативна агенція замкнула діловий рік з 10,000 дол. чистого доходу. Нав'язано контакт із забезпеченевою компанією в справі додаткового шпитального забезпечення, з якого можуть користати всі кооперативи, члени ЦУКА. Дир. О. Плешкевич подав баланс кредитових кооператив в дні 30-го червня 1979, який перейшов суму 136 мільйонів дол. та перевів аналізу кредитових кооператив від початків їх організування у 50-их роках по сьогоднішній день. Тепер, коли кредитові коопе-

(Закінчення на стор. 4)

Інж. Євгена Дороша переобрано на голову ОБУЛІД-у

Ню Йорк, Н. Й. (Управа ОБУЛІД-у). — Дня 11-го листопада ц. р., у приміщенні Українського Народного Дому в Ню Йорку відбулись 33-ті Загальні Збори Об'єднання Українських Лісників і Деревників (ОБУЛІД) при чисельній участи членів.

Голова Т-ва Є. Дорош відкрив збори, та привітав усіх присутніх, попросив встати та хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять тих, які відійшли у вічність, а саме: бл. п. Зофію Шмериковську, лісника Степана Шепарович, Ольгу Бачинських, інж. Івана Левицького та лісничого Василя Наливайка, які впали жертвою німецького окупанта та вірних приятелів ОБУЛІД-у маестра М. Островерху та проф. Р. Чубатого.

Загальними Зборами проводив Дамян Геча, а секретарював Іван Когут. До Почесної президії обрано почесних лісмайстрів Е. Бачинського, Р. Кобринського та сеньйорів А. Гудзовського та Ю. Козяка. Під час офіційної частини, члени попередньої Управи склали звіти за діловий рік 78/79 а саме голова Т-ва Є. Дорош, скарбник Д. Геча та головний редактор „Вісника" Р. Кобринський. Контрольна комісія в імені Л. Пришляка та П. Ушака перевірила діяльність кол. Управи та книговедення та внесла уділення абсолюторії уступаючій Управі за труд та взірцеву працю, що було одобрене через акламацію. На внесок Номінаційної комісії, що її очолював Е. Бачинський, обрано нову Управу в такому складі: Є. Дорош — переобраний голова-лісмайстер, Я. Косановський — секретар, Л. Пришляк — скарбник та члени Управи: Р. Яримович, І. Когут та А. Шмериковський; до Редакційної Колегії увійшли: Я. Зубаль — головний редактор та А. Гудзовський — член; до Контрольної комісії увійшли: Р. Кобринський — голова та П. Ушак й Д. Геча — члени. Номінаційну комісію очолює Е. Бачинський з членами: Л. Пришляк та П. Ушак. На почесного делегата до УККА обрано Л. Пришляка.

Після офіційних Зборів відбулась розвагова частина з участю членів товариства з їхніми родинами та запрошеними гістьми. Предсідник Зборів Д. Геча представив переобраного голову Є. Дороша, який з черги привітав усіх присутніх, побажавши всім приємних хвилин та підносячи тост за їхнє здоров'я. Дальше вечором провадив тостмайстер Петро Ушак. В програмі вечора відчитано привітання від членства, яке не змогло особисто взяти участь та від інших братніх товариств. Тут треба згадати привіт від Т-ва Українських Інженерів з Ню Йорку. Всі привітання сильно оплескувано. Програму вечора виповнено споминами, дотепами та почесний лісмайстер Е. Бачинський прочитав свого вірша із тематики лісу. Д-р Марія Кобринська теж поділилась своїми спогадами із поїздки до Індії. Голос забирали архітект І. Заяць від ТУІА, а архітект І. Шмериковський та ряд членів із ОБУЛІД-у. Цю товариську програму рішучо можна уважати за вдалу. Один із гостей зауважив „...я бував на різних вечірках, але такого гарного кола як тут, такої гарної атмосфери, я ще не стрічав".

ПРОТИАМЕРИКАНСЬКІ ДЕМОНСТРАНТИ НАПАЛИ НА АМБАСАДУ ЗСА В ЛІВІЇ

Тріполі, Лівія. — У неділю, 2-го грудня ц. р., біля 2,000 лівійських демонстрантів напали на американську амбасаду в Тріполі, вигукуючи протиамериканські гасла та вихваляючи Аятоллу Хомейні та схвалюючи схоплення американських дипломатів в амбасаді в Теграні, Іран. Вони вдерлися на перший поверх та підпалили його, але мала горстка американських службовиків, як також місцеві урядовці зуміли втекти.

Американський уряд вислав гострий протест до лівійських властей, критикуючи їх за „невідповідальну та незадовільну поведінку" лівійської служби безпеки, члени якої безчинно приглядалися як натовп атакував американську амбасаду.

Американська амбасада в Тріполі є порівняльно малою щодо складу її персоналу, що є наслідком напружених відносин поміж двома країнами. Під час згаданого нападу в амбасаді було всього 12 американських дипломатів (в Лівії нема американського амбасадора вже від кількох років), 6 лівійських урядовців та дві американки, дружини американських дипломатів.

Лівійський уряд не дозволив на службу безпеки, яку звичайно виконують вояки американської морської піхоти в амбасадах ЗСА в чужих країнах. Відносини між ЗСА і Лівією часами міняються, але добрими вони не є, бо Лівія є однією з держав, яка піддержує палестинських терористів, як теж гостро засуджує порозуміння між Єгиптом і Ізраїлем. Становище Лівії відносно американсько-іранського конфлікту теж неясне, хоч полк. Муаммар Каддафі, голова уряду, заявив одній італійській журналістці, що він переконував Хомейні звільнити американських закладників, але додав при тому, що „цілий світ ненавидить американців".

Хоча лівійський уряд у понеділок 3-го грудня, формально перепросив уряд ЗСА за напад на амбасаду, то Державний департамент заявив, що перепросини не є вистачальні, бо Лівія не поробила потрібних заходів, щоб запевнити безпеку дипломатів ЗСА.

ЗСА шукають претексту інтервеніювати на Близькому Сході — твердить Москва

Москва. — „Красная Звезда", офіційний орган совєтських збройних сил, 2-го грудня ц.р. помістила редакційну статтю, в якій сказано, що ЗСА використовує кризу в Ірані як претекст для висилки своїх збройних сил, щоб, мовляв, вмішуватися у внутрішні справи інших країн в тій частині світу.

Часопис твердить, що рішення організувати „корпус швидкої акції" та пляни скріпити американські збройні сили на Індійському океані є спробами встановити американську контролю в тій частині світу.

„Для консолідації своїх стратегічних позицій в 'гарячих' місцях світу та для привернення давніх можливостей диктувати свою волю економічно нерозвиненим країнам, використовувати їх природні багатства — це головні причини створення претекстів для американської збройної інтервенції в Перській Затоці та в інших частинах світу", — писала „Красная Звезда".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ВШАНУЮТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Чікаго, Ілл. — Філія Українського Католицького Університету і Управа Осередку Наукового Товариства ім. Шевченка спільно влаштовують тут у суботу, 8-го грудня ц. р., о год. міс 2 і 6 вечора в залі Дому Українського Сеньйора при 2355 Захід Чікаго евеню — Наукову Конференцію присвячену 40-річчю хіротонії Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого. З доповідями виступлять: о. д-р Іван Тилявський (Клівленд), о. д-р Олександер Баран (Вінніпег), д-р Павло Сениця (Чікаго), д-р Леонід Рудницький (Філядельфія) і д-р Василь Маркусь (Чікаго). Після доповідей — запити, а в кінці загальна дискусія.

РОСІЙСЬКІ ДИСИДЕНТИ — АНТИІМПЕРІЯЛІСТИ ВИСТУПЛЯТЬ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У неділю, 9-го грудня ц. р., о год. 2:30 по полудні тут у великій залі Українського Народного Дому при 142 2-га евеню виступлять на політичному вічу російські дисиденти — керівники Організаційного Комітету „За російську національну демократичну державу" — „Росія без колоній": П. Болдирев, А. Гідоні. Г. Румянцева, Ірина Ріхтер і білоруський письменник з Торонто К. Акула. Після доповідей — запити і дискусія. Віче організують: Спілка Визволення України (СВУ), Союз Гетьманців Державників (СГД) і Організація Американці за Визволення Поневолених Націй (АВПН - Український Відділ).

НАДІЯ СВІТЛИЧНА ВИСТУПИТЬ В МІННЕАПОЛІСІ

Міннеаполіс, Мінн. — У суботу, 8-го грудня ц. р., о год. 6:30 вечора, тут в залі церкви св. Михаїла відбудеться зустріч українського громадянства з Надією Світличною, членом правозахисного руху в Україні, політв'язнем, яка тепер перебуває на Заході. Зустріч організує 15-ий Відділ Українського Золотого Хреста під патронатом місцевого Відділу УККА. П-і Надія Світлична говоритиме про сучасний стан в Україні. Після доповіді будуть запити і відповіді.

ВШАНУЮТЬ ВОЛОДИМИРА ДОРОШЕНКА

Ню Йорк, Н.Й. — Українська Вільна Академія Наук і Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовують в неділю, 9-го грудня ц.р., о год. 2:30 по полудні у приміщенні УВАН при 206 Захід 100-та вулиця спільну наукову конференцію, присвячену 100-річчю з дня народження Володимира Дорошенка, дійсного члена НТШ і УВАН. У програмі: Василь Лев — відкриття, Богдан Романенчук — „Володимир Дорошенко, як літературний критик і історик літератури", Іван Коровицький — „Перші кроки літературознавця", Едвард Касинець — „Деякі спостереження над книгознавчою діяльністю в Галичині і на еміграції", Міра Гармаш — „Спомини про Батька", Анна Кобринська — „Володимир Дорошенко, як бібліограф львівського НТШ" і Олег Федишин — закриття.

ПАПА І ПАТРІЯРХ ДІМІТРІОС НАДІЮТЬСЯ НА ЄДНІСТЬ ЦЕРКОВ

Папа Іван Павло II і Патріярх Дімітріос I після Служби Божої в Стамбулі.

Ізмір, Туреччина. — Папа Іван Павло II і Дімітріос І, Вселенський Патріярх, у спільній декларації, виданій в Стамбулі, зобов'язалися „приспішити день повної злуки між Католицькою та Православною Церквами.

Вони оголосили створення спільної комісії, що складається з духовників і теологів обох Церков для обговорення тих теологічних справ, які порізнюють обидві церкви. Ціллю комісії, є осягнути повне порозуміння, щоб після майже тисячі років віддлення, священики обох Церков могли, як перший крок, разом відправляти Службу Божу.

Спільна декларація була висідом майже триденних нарад та спільних молитов. У минулу п'ятницю Папа і Патріярх спільно відзначили празник св. Андрія, покровителя Православної Церкви, в церкві св. Юрія, тобто в скромній, але гарно устроєній катедрі Патріярха на передмістю Фенер, найбіднішому кварталі Стамбулу.

Патріярх Дімітріос скористав з цієї нагоди і посередньо скритикував режим Аятолли Хомейні, говорячи, що ми стоїмо в обличчі явища, яке можна схарактеризувати як репресію, включно з релігійним фанатизмом, який доводить до релігійних війн й нищення людей і їх віри в імені Бога.

Ця посередня атака на Хомейні, згідно зі спеціялістами турецьких справ, напевно подобається турецьким правлячим колам, які горді зі світського характеру їхнього уряду.

Патріярх Дімітріос рівнож запевнив мусулман, що католицько-православні заходи, щодо єдности в ніякому разі не є „фронтом" чи „союзом", зверненим проти них, а тільки старанням в напрямі єдности та повного порозуміння двох великих Церков християнського світу.

Повернувшись до Ватикану, Папа Іван Павло II у неділю, 2-го грудня, під час благословлення понад 20,000 паломників на площі св. Петра заявив, що радіє з приводу своєї поїздки до Туреччини і надіється, що християнський Схід і Захід об'єднаються, як це було до розколу в XI сторіччі.

Нові плякати у Пекіні перестерігають уряд

Пекін. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що на так званому „демократичному мурі" у Пекіні знову появились плякати китайських опозиціонерів, які тим разом виступили проти недавньої заборони уряду, кажучи, що заборона вживати „демократичний мур" для вислову вільної думки може довести до того, що такі плякати появлятимуться на мурах кам'яниць по всьому місті, а то й по цілій країні.

На одному з великих плякатів, підписаному „глядач", докладно з'ясовано небезпеку, яка може наступити у зв'язку із забороною вживати „демократичний

(Закінчення на стор. 4)

Афганські повстанці відновили свою діяльність

Ісламабад, Пакистан. — Пресові агенства інформують, що афганські повстанці, після короткої перерви і перегрупування своїх віддлів, знову відновили свої військові дії проти прокомуністичного уряду в Кабулі. Згідно з інформаціями ісламських повстанців, партизанські відділи руху спротиву відновили сильну контрофензиву у багатьох провінціях, щоб привернути контролю над тими територіями, що їх вони втратили у боях з урядовими військами, які, як відомо, одержують сильну совєтську допомогу, головно зброю, наприклад, тяжкі танки, панцерні возі, гелікоптери тощо. Крім того, уряд Совєтського Союзу вдержує в Афганістані своїх військових і цивільних дорадників, а навіть пілотів, які беруть участь у боях з повстанцями.

Бої, — інформує агентство Ройтерса, — розпочались ще минулого тижня у провінціях, які розположені біля пакистанського кордону, де в кінці жовтня у боях з повстанцями брало участь понад 150 совєтських танків і велика сила війська. Тоді повстанці, в силі понад 40,000 вояків, були змушені перейти афгансько-пакистанський кордон, де вони створили військовий табір поблизу кордону, підготовляючись до чергових акцій проти урядових військ.

У провінції Кунар повстанці здобули значні перемоги і відсунули в глибину урядові військові частини. Політичні і військові спостерігачі підтверджують, що уряд президента Аміна робить всякі заходи, щоб привернути контролю над провінціями, але він мало має на те, що повстанці застосують тактику засідки, підмінобують мости, шляхи й урядові об'єкти, зокрема магазини зі зброєю і, як кажуть спеціялісти, проти цієї партизанської тактики тяжко змагатися урядовим військам, не зважаючи на їхню чисельну перевагу і перевагу у зброї.

ГОТУЮТЬ ПРОЦЕСИ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ ОПОРУ; УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ В „ПСИХУШКАХ"

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У пляні дальшого наступу КГБ проти інакшедумаючих, в Україні підготовляються нові політичні процеси членів Української Гельсінської групи, її співробітників та інших українських патріотів. Під слідством перебувають арештовані впродовж цього року чотири діячі Української Гельсінської групи: Олесь Бердник, Юрій Литвин, Петро та Василь Січки. Суд грозить теж українському філологові та історикові Юрієві Бадзьо, який перебуває під арештом від 23 квітня ц. р., музикові Миколі Горбалеві, арештованому 23 жовтня ц. р. та членові Української Гельсінської групи, вчителеві англійської мови, Василеві Стрільцеву, арештованому 26 жовтня ц. р. і Петрові Розумному, якого арештували 19 жовтня ц. р.

Усім арештованим закидають „антирадянську агітацію та пропаганду". Стрільців, Горбаль, Петро Січко та Бердник були вже попередньо засуджені на довголітні ув'язнення.

Хоч законами СССР передбачено, що політичні процеси відбуваються відкрито, хіба, що йдеться про державні таємниці, або статеві злочини, на ділі політичних в'язнів судять на закритих процесах. У зв'язку з цим Міжнародна Амнестія звернулася останньо до своїх відділень та різних громадських організацій з закликом висилати протести проти закритих судів до органів влади в СССР, передусім до Центрального комітету КПСС на руки Л. Брежнєва та до головного прокурора СССР Р. Руденка.

„Інформаційний бюлетень" Комісії для розслідування використування психіятрії для політичних цілей, який від кількох років появляється самвидавним порядком у Москві, повідомляє в 17 випуску за

(Закінчення на стор. 4)

„Давайте — відзначуймо"!

Київ. — Тепер у багатьох совєтських газетах, а поміж ними в київських „Культура і Життя" і „Радянська Україна" у зв'язку з відзначуванням возз'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною" появилися різні новинки з життя-буття „радянського сьогодення" у Львові, який „звеличує" цю „радісну" річницю.

Його виконали заслужена академічна хорова капеля УССР „Трембіта" і симфонічна оркестра Львівської філармонії. І тут газета перелічує композиції і прізвища їх авторів, які писали, мовляв, [illegible] любови до Батьківщини, до народу, з роздумів про Великий Жовтень. Бож в залі прозвучали: „Пісня про возз'єднання" та „Симфонічне рондо юнаків" С. Людкевича, кантата „Зоря в Карпатах" Р. Симовича, „Цвіти Україно" Є. Козака, „Збулась мрія невгасима" А. Кос-Анатольського, „З Леніним у серці" Д. Задора та інші їм подібні.

І так „Радянська Україна" інформує про фотовиставку львівського журналіста Василя Пилип'юка, підготовлену з участю Спілки журналістів УССР і львівської журналістичної організації, яка відбулася у фойє кінової залі Центрального будинку журналістів СССР. Експозиція фотографій названа „40 років у сім'ї єдиній", присвячена „історичній події — возз'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною", — коментує газета. Виставлені такі знімки, як: „Пам'ять", „Ветерани партії", „Хліб Батьківщини", „Молоді будівники соціялізму", „Старий і новий Львів", рівнож і ряд інших, що „розкривають працю, культуру і побут трудового оновленого краю-..", — пише „Радянська Україна".

Знову ж у газеті „Культура і Життя" з нагоди цієї ж самої річниці стаття „З любові до Батьківщини", інформує про „звітний" концерт Львівської композиторської організації, що

У дальшому стаття інформує, що „серед львівських композиторів, які були свідками возз'єднання, немає нікого, хто б не згадував 1938 рік як поворотну віху на своєму життєвому шляху. І кожен з них натхненно працював над темами Великого Жовтня, партії возз'єднання, боротьби за мир, інтернаціональної дружби народів". Автор також стверджує, що твори, які відіграно на цьому концерті, — „свідчать, що львівські композитори міцно стоять на ґрунті соціялістичного реалізму, а патріотична тема посідає в їх доробку центральне місце". Мовляв, і Львів не пасе задніх „у братньому колі дружніх народів" різних республік, з „радістю" включившись у відзначування „возз'єднання".

У народ треба нести „ідеологічну просвіту"

Львів. — Київська газета „Літературна Україна" інформує, що до львівських автобусобудівників приїхали літератори — „часті гості на підприємстві". Приїжджаючи поети і прозаїки познайомлюють робітників із „творчими плянами, новими творами".

Недавно, — подає дальше газета, — у автомобільній фабриці відбувся ... особливий день літератора, бо „присвячений 40-річчю Возз'єднанню західноукраїнських земель в єдиній Радянській Україні".

Цього роду „празнування" відбулося і при картинній галереї Тернопільського красназнавчого музею, де діє клюб „Золотий Вересень", назва якого теж присвячена „знаменній події возз'єднання".

Із цього самого „циклу" відбувся вечір і на Волині у Луцькій фабриці, де не тільки прочитано твори „во хвалу Золотого Вересня", але „трудівники фабрики оглянули книжкову виставку „Голоси оновленого краю".

Відзначування згаданої річниці, — як повідомляє про це совєтська преса, — проходять вже кілька місяців у містах і в селах Західної України, бож мовляв, в народ треба нести „ідеологічну просвіту".

А ще іншим „хвилюючим" прикладом цих відзначувань — це постанова п'єси Василя Фольварочного „Вода з отчої криниці", яка відбулася у львівському Академічному театрі ім. М. Заньковецької. Цей „яскравий, патріотичний спектакль", — як клясифікує цю постанову „Літературна Україна", створений на прикладі однієї Прикарпатської родини. У п'єсі, — пише та ж газета, — віддзеркалено „світлу долю трудящих західних областей України та гіркі поневіряння трударів-українців за океаном".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміна адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Караванський і Строката

З переїздом на Захід Святослава Караванського і його дружини Ніни Строкатої збільшився гурток тих відважних українських чоловіків і жінок, які мали мужність протиставитися русифікаторському терористичному режимові і маніфестувати своє українство працею для української національної справи, для української культури. Хоча всі політичні засуди в СССР — це глум над правосуддям, проте Святослав Караванський зазнав на собі особливу злобу, брутальність і безскрупульність пародії совєтського судочинства, що стоїть у 100 відсотках на послугах московської русифікаторської політики та всієї поліційної системи правління. Засуджений спершу на 25 років в'язниці за „шпигунство", з яким він не мав нічогісінько спільного, звільнений після відсидження 16-ти років, опісля знову арештований і засуджений на тих 8 років і 7 місяців, яких не доставало до повних 25 років, врешті втретє засуджений ще на 5 років, разом 30 років перебування в нелюдських відносинах совєтського концтабору в Мордовії — ця людина подивугідна, що за ввесь той час не зламалася, витерпіла всі ті муки і діждалася тієї Господньої ласки, що кілька днів тому вперше віддихнула повітрям вільного світу. Журналіст, письменник, філолог, автор рідкої не тільки в історії української літератури, але й у літературі високорозвинених західніх народів книжки „Словник рим української мови" — людина високої духової культури — це прегарний набуток для української вільної громади у діяспорі.

Його дружина Ніна Строката — учений мікробіолог, обрана на члена Американського Товариства мікробіології, член Української Гельсінкської групи, доказала, як її чоловік, незламний гарт духа, не піддавшись безчисленним намовам і залякуванням большевицької влади, не виреклася свого чоловіка і тільки за те, за ніщо інше, була засуджена на 4 роки концтабору.

Підхід української вільної громади до цих вчорашніх українських членів руху спротиву той сам, що до всіх — і тих, які перед ними опинилися у вільному світі і тих, які далі караються, і тих, які звільнені з кацетів, в'язниць чи „психушок" перебувають в Україні, під зорким оком КҐБ. Це підхід такий, що ми свідомі, що не всі члени руху спротиву в Україні однакові своїм світоглядом — їх об'єднує загальний світогляд свідомого патріотичного українства, але, зрештою, вони різні щодо тактики, як доходити до визволення батьківщими, вони різні у питаннях віровизнанених, соціяльних, побутових. І це явище нормальне, природне, інакше й бути не може. Українські вільні люди, як усі люди у вільному світі, не дивляться, яке в будь-кого соціяльно-політичне піднебіння, а дивляться на його національне обличчя й особисту порядність. Зрештою, нікого з українських дисидентів не судили й не засудили за його соціяльно-політичний світогляд, а за його українство і гін до волі — волі людини і волі народу. І тому й тут, опинившись у вільному світі, кожний з учорашніх українських політичних в'язнів і тих, що з ними тісно співпрацювали, допомагали їм і солідаризувалися з ними (що є однозначним злочином в очах КҐБ) — кожний і кожна з них можуть визначуватися як кому до вподоби, бо у вільній українській громаді є цілий вахляр суспільно-політичних і без та понадпартійних, але конструктивних українських установ і організацій. Всі вони охоплені загальною структурою зорганізованого українського вільного суспільства і воно вітає кожного вчорашнього українського політв'язня.

Вітаємо Святослава Караванського і Ніну Строкату і бажаємо їм, щоби Господь дозволив їм прожити тут багато років у здоров'ї, — щоби вони якмога швидше влаштувалися і в іншій, вольній атмосфері та серед нових друзів і за новою конструктивною працею могли забути все важке і прикре, що його зазнали за ворожого нелюдського режиму. Не сумніваємося, що інтелектуали тієї високої мірки, що Святослав Караванський і Ніна Строката, будуть далі спричинятися до зросту української культури, діставши можливість працювати тут без примару большевицької цензури і тиску теорії і практики „злиття націй".

Ярослав Курдидик

АМЕРИКАНСЬКА „ВЕРШИННА РОЗВІДКА"

Політичні речники ЗСА стверджують, що хоч перебування совєтського війська на Кубі хвилює й дальше американське суспільство, проте чимало з них, із президентом Картером на чолі, кажуть, що немає ніякої причини, щоби впадати в паніку, бо, мовляв, ЗСА не загрожує від того, зрештою невеликого совєтського військового з'єднання, будь-яка небезпека. Американська військова розвідка виявила, що совєти мають на Кубі одну повну піхотну бригаду вивінувану повним модерним озброєнням, включно із танками М-72.

Те, що викликає та створює побоювання, що коли Америка дозволить на дальше втримування і розбудову совєтської бази на Кубі, то у найближчому часі Москва може за посередництвом Куби встановити того роду нові бази в інших країнах Південної Америки.

Коли президент Картер у своїй промові натякнув про те, що теперішнє совєтське військо перебуває на Кубі вже довший час, тобто, ще за урядування попереднього президента, то Форд обороняючись заявив, що за його урядування переводилися безперебійні розвідчі полети над Кубою, і щойно з приходом президента Картера цю розвідчу дію було припинено. Із повищого твердження Форда виходить зовсім логічно, що совєти використали припинення американської повітряної розвідки і в тому часі перекинули на Кубу теперішню бригаду та розбудували й поліпшили два порти, куди можуть тепер причалювати навіть більшого тонажу кораблі та підводні човни.

Щоби перебрати знову ініціятиву розвідчої контролі над Кубою, то в цю дію вкючено тепер шпигунські сателіти „Рояліт", які перелітають безупинно на висоті 22,000 миль, радарову систему на суші й морі, окремі типи шпигунських літаків, підслухові апарати, як теж і старого типу — „шпигунів-людей". Всі ці вищезгадані елементи, становлять тепер разом „скоординовану перевірочну цілість", яка виконує функцію стеження. Про цю діяльність появилися перші теоретичні описи, хоч досі ніхто ще не бачив оригінальних знімок.

Не зважаючи на це, із дотеперішніх усіх можливих перепитувань людей, яким довелося бачити ці знімки, можна разом скласти собі образ і приблизні дані про те, що досі вдалося викрити зі збройних таємниць не лишень на Кубі, але взагалі на всіх обширах Совєтського Союзу.

1). Фотографії із сателіта, який облітає землю на висоті 100 миль зі швидкістю 16,000 миль на годину, показують з усією прицизністю, що до однієї совєтської ракети, СС-9, було доставлено атомові зарядні головки в декількох овальної форми циліндрах, крім того ця ракета має кілька рівночасних зарядок і таким чином являється ракетою роздільного типу — МІРВ.

2). Фотознімки з сателіта були першим доказом про те, що совєти будують зовсім новий супер-підводний човен і черговий новий авіоносець. Ці вістки були провірені й підтверджені ще перед тим, як вони були переведені до морської дії.

3). При допомозі електронічно-комунікаційного перехоплення, а згодом і розшифровування при допомозі комп'юторної системи, починаючи ще від 1972 року, провірювано розбудову совєтського постійного озброєння, при чому стверджено брехливу розбіжність між договором САЛТ-1, яким Москва зобов'язувалася обмежувати своє озброєння, а тим що вона насправді робила.

4). У порівнянні з Совєтським Союзом, який має понад 300 сателітів, ЗСА мають тільки 50, в тому числі сателіт „Великий Птах", якого у міжнародних розвідчих колах фахівці уважають „вершком електронічно перевірочного досягнення". „Великий Птах" важить 11 тонн, може фотографувати чорнобілі або кольорові знімки, а окремою „інфрачервоною" телевізією схоплювати і передавати предмети, величиною одного метра.

Є сателіти, що літають на висоті 200-300 миль і можуть робити знімки, на яких може бути для прикладу, цілий стейт Орегон або тільки його невелика частина. Деякі сателіти можуть робити дуже швидко знімки, зосереджуючись на найприцизніших уточненнях, якщо виявиться, що в якомусь місці ворог намагається замаскувати, або через деформацію терену приховати важливі предмети і їхнє правдиве призначення.

Найновіші, спеціяльні радарові влаштування, „Кобра Дейн" на Алеутах, можуть викрити кожне рухоме тіло в повітрі з віддалі 2,000 миль, розміром величини футбольного м'яча. В останньому десятиріччі вдосконалено фотоапарати відомих шпигунських літаків У-2, і СР-71, до такого ступня, що вони можуть із висоти кількох тисяч метрів зробити знімку з реєстраційної таблиці на авті із точністю навіть їхніх літер чи чисел. Згідно з інформаціями фахівців, якраз ці літаки викрили, а згодом Сі-Ай-Ей підтвердило, приявність совєтської бриґади на Кубі.

Тому, що більшість розвідчих матеріялів дуже засекречені до пересічної людини доходять тільки деякі, не надто повні відомості, про те, чи ЗСА мають нас-

(Закінчення на стор. 4)

В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ — ПРОТИ РУСИФІКАЦІЇ І НАЦІОЦИДУ

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ФОРМАЦІЙ ЗА КОРДОНОМ

(2)

(УІБ). 14-го жовтня 1979 р. відбулося в Мюнхені засідання Консультативної Комісії Уряду УНРеспубліки і ОУН(р). На цьому засіданні, з приводу русифікації в Україні, рішено видати протестний документ, що його подаємо нижче:

Постанови ХХУ з'їзду КПСС ідуть цілком у пляні російських царських імперіялістів, наприклад, заяви царського міністра Д. Толстого з 1870 р. про те, що „кінцевою метою освіти всіх інородців... мусить бути русифікація та злиття з російським народом."

Згідно з постановами XXV з'їзду КПСС, ЦК КПСС, Політбюра, уряду СССР появився новий расистський документ аґентури окупаційної влади в Україні, а саме декрет „міністерства" освіти УССР з листопада 1978, яким завойовник намагається посилити й так уже жахливе нищення української духовости, зокрема української мови як одного із складників української культури. Цей „декрет" з листопада 1978 року для „удосконалення вивчення й викладання російської мови в загально-освітніх школах і педагогічних навчальних закладах республіки", виданий на наказ КПСС і Ради міністрів СССР, є черговим расистсько-колоніяльним актом, спрямованим на вбивство української нації й її культури.

Згідно з цим декретом московський колоніяльний режим заплянував:

— змушувати українську дітвору вивчати російську мову вже від першої кляси народної школи, а навіть у передшкіллі й дитячих садках-яслах,

— присвоїти російській мові в усіх школах і навчальних закладах в Україні упривілейоване становище чи статус чужих мов, значить навчати російську мову в малих групах і для всіх предметів,

— „підсилити" й так численні на українських землях кадри вчителів російської мови тисячами нових учителів, спроваджених з Росії,

— поповнити бібліотеки України російськими підручниками та російською літературою, яких там уже й так повно,

— творити в Україні окремі інституції для спеціялізації в російській мові,

— увести для загальноосвітніх шкіл в Україні районні, міські, обласні, „республіканські" олімпіяди з російської мови та літератури тощо.

Згадані постанови окупаційної влади — це новий, брутальний та дуже загрозливий замах російських великодержавних шовіністів на українську мову, на нашу культуру, на душу нашого народу, зокрема його молоді, це виразний вияв нової безпощадної валуєвщини. Згідно з найновішими імперськими декретами русифікація України має охопити передшкілля й дитячі садки, а теж низове шкільництво. Те, що діється тепер в Україні, є систематичним, пляновим виконуванням постанов ЦК КПСС, її політбюра, уряду СССР.

З України б'ють на тривогу, закликають до акції в обороні рідних мов поневолених народів і вказують на те, що вже з новим шкільним роком буде домінувати теж у народніх школах, дошкіллі й дитячих садкахяслах російська мова! Це політика грубого насильства над українським народом і також над іншими поневоленими в СССР народами, й вона дорешти здирає маску з лиця комуністів СССР та в усій наготі розоблачає Москву як центр варварського російського імперіялізму та чорносотенщини.

В обличчі наростаючої визвольної протиімперіяльної сили поневолених народів з прагненням широких народніх кіл до задоволення національних, соціяльних, культурних і релігійних прав, російські шовіністи й комуністи пробують рятувати себе насильним помноженням числа росіян, як єдиної підпори та надії на збереження імперії. Правляча російська еліта постійно й послідовно роз'ятрює серед російського народу шовіністичні апетити, а водночас кличе собі на службу зрусифікованих вислужників з-поміж поневолених народів. Послідовна русифікація шкільництва України та інших поневолених в СССР націй — це відкритий засіб вирощувати безбатченків, які стануть на службу імперії та зневажатимуть спадщину батьків. Виховати таких духових покручів — основна мета нових декретів.

Мільйонам українського народу, які скажуть своє нескорене „ні" цим підлим російським заходам націо-і культуровбивства, зобов'язані прийти з негайною допомогою українці у вільному світі. Від протидії тому новому замахові на душу українського народу не може відмовитися ніякий українець, ніяка українська організація. В бій за збереження самобутности української національної культури зобов'язана якнайінтенсивніше включитися вся зорганізована українська еміграція та українці на поселеннях у цілому світі. Хоча в першу чергу найактивнішими на культур-

[Продовження буде]

Володимир Барагура

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ НА 1980 РІК

Рухливе видавництво Гуртка Прихильників Української Дитини в Торонто випустило й вже розповсюджує „Календар Української Дитини на 1980 рік".

Успіх цьогорічного (1979 р.) КУД, двотисячний наклад якого повністю розійшовся впродовж несповна двох місяців, дає певність, що й календар на наступний (1980) рік належатиме до найбільш ходових видань („бест-селлер").

Досвід минулого року підказав упорядникам внести деякі поліпшення в доборі і в укладі матеріялу, в його дидактично-методичному й виховному опрацюванні та в мистецько-технічному оформленні.

У календарі вміщено текстові матеріяли. Це вірші й римовані загадки та розваги передових наших письменників і працівників дитячої літератури, і народні приповідки. Матеріял укладений за тематичними і сезоновими циклами. Зазначені теж важливіші церковно-релігійні свята й національні роковини. Текстовий матеріял багато ілюстрований кольоровими ілюстраціями, які візуально доповнюють словесний матеріял.

У календарі є місце дітям записувати важливіші події, переживання, враження з життя власного, родинного, шкільного, церковного і з юначих організацій.

Матеріяли вміщені в календарі, можна використовувати в домашньому навчанні батьками, в плянуванні зайнять у садочках, дошкіллях і в нижчих клясах початкових шкіл. Заавансовані діти можуть користуватися ними самостійно. Віршовий і римований матеріял легко засвоювати малятам напам'ять.

Словесний матеріял зібрала, впорядкувала й уклала методично Рома Чумак, професійний знавець дошкільного виховання й навчання Торонтонського університету. Вона теж виконала ілюстрації й макет видання. Обкладинка роботи В. Кондратюка. Зображений на ній гурт дітей-школярів, квітка, пташка й річка та доріжка. Обкладинка обведена вишиваним орнаментом.

Календар виданий на доброму папері, на хребті спаяний пластиковою спіральною зв'язкою, яка дає змогу без труду перегортати окремі листки календаря та вживати його як книжечку, записник, зошит чи почепити на стіні. Друк великий, чіткий, а це має додатнє значення з огляду гогієни дитячого зору.

Приступна ціна — 3.50 дол., яка буде теж тією притягальною силою, що поруч виховно-навчальних і естетичних вартостей календаря запевнить йому швидке розповсюдження і здобуде йому найбільш ходового видання. Це вартісний і практичний подарунок на св. Миколая, на Новий Рік, чи під ялинку або з нагоди різних оказій особистого життя дитини.

Адреса видавництва
Children's Care Group 16 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. Canada M6S 4N3.

ЩЕ ОДИН АЛЬБОМ КАРТИН ПОК. В. КУРИЛИКА

(С. Ґ.). — На книгарських полицях між календарями на 1980 рік появився традиційний англо-французький настільний календар пол. мистця Василя Курилика (1927-1977) — „Canada 1980 — William Kurelek". Кажемо „традиційний", бо це вже четвертий рік підряд (1977, 1978, 1979 і 1980) видавництво „Тундра" в Монтреалі видає його календарі. Видавці у своєму слові пояснюють, що Василь Курилик був українського роду і малював картини з життя канадських французів, поляків, жидів, ірляндців, ескімосів та „очевидно" — читаємо — українців. Ми мали нагоду писати при іншій нагоді, що така рекомендація нашого мистця це майже закон, від якого не відступає жадне видавництво репродукцій картин В. Курилика. Але у цьому слові є ще й інше, більш інтересне повідомлення. Там читаємо, що у Швеції, Фінляндії, Данії, Голляндії і Ґренляндії 1978 року появився альбом В. Курилика „Зима хлопця на Преріях", а 1979 року „Літо хлопця на Преріях". Окрім того, обидва альбоми в одній книжці появилися 1978 р. в Норвегії тиражем 70,000 примірників (!!!), а 1979 в Німеччині. Видавництво теж відзначило, що 1978 р. вийшов англо-мовний переклад Франкового „Лиса Микити".

Не даром один рецензент виставки картин мистця, яка відбулася по його смерти, весною 1979 в Торонто писав, що хоч мистець помер — він не втратив своєї популярности.

Появилася нова книжка оповідань О. Тарнавського

Джерзі Сити, Н. Дж. — У видавництві Юліяна Середяка появилась збірка новель і нарисів письменника Остапа Тарнавського „Камінні ступені". У книжці дванадцять творів, деякі з них написані ще в Україні.

Ця збірка, як подає автор у передмові, має свою історію й її поява получена з різними видавничими перепитіями, що переслідують майже всіх українських еміграційних письменників.

Темою декількох оповідань збірки „Камінні ступені" є побут українських поселенців в Америці.

Книжка видана чепурно, обкладинка і портрет автора роботи мистця Любослава Гуцалюка.

Перші нариси Остап Тарнавський почав писати ще до війни, хоч у той час більше уваги присвячував поезії. Ці нариси звернули увагу відомого критика Михайла Рудницького, і почав їх друкувати у львівському щоденнику „Діло". За одно з тих ранніх оповідань, під назвою „Хлоня", Остап Тарнавський був нагороджений на літературному конкурсі, що його проголосило видавництво „Діло", ще в 1938 році.

Остап Тарнавський відомий як поет та есеїст, а також як перекладач, головно з англійської і німецької мов.

Дотепер вийшли окремими виданнями чотири книжки його поезій: „Слова і мрії", „Мости", „Самотнє дерево" і вінок сонетів „Життя"; також дві книги есеїв: „Туга за містом" і „Подорож поза відоме".

Остап Тарнавський є головою Об'єднання Українських Письменників в еміграції „Слово".

М. Данилишин

КІЛЬКІСТЬ УКРАЇНЦІВ НА ЕМІҐРАЦІЇ

(Спроба нових дослідів українських скупчень в розсіянні)

(2)

• •
•

Вище ми навели загальні дані про українські поселення в різних країнах Европи, а тепер подамо дальші інформації про українські скупчення на континентах Америки та Австралії і Нової Зеляндії. Про них маємо вже більш міродайні звідомлення і щоб не повторятися наводимо тільки головніші підсумки про актуальний стан тих поселень, які досить численні та належно зорганізовані.

Українська еміграція в ЗСА

Найстарша і числом найбільша українська еміграція находиться в ЗСАмерика, яка має за собою вже понад 100 років поселення і припускаємо, що там живе понад 1,000,000 осіб українського походження, вже виростає там п'яте з черги наше покоління. Українські поселенці тут належно зорганізовані, мають величезні надбання як громадського, так і приватного майна. Тут є Митрополії українських церков, сильна українська преса, наукові та економічні інституції, що займають провідне місце серед наших еміґраційних скупчень. За їх почином відбувся Світовий Конґрес Вільних Українців, що являється центральним представництвом української діяспори.

Українські скупчення в Канаді

Українці займають також важливе місце, бо начислюють вони біля 850 тисяч громадян, які також мають небуденні культурно-освітні та економічні здобутки. Мають рівнож церковні Митрополії, наукові інституції, сильну пресу, а в додатку велике число інтеліґенції та осіб з університетською освітою. Українці є послами та сенаторами, а навіть міністрами як в провінційних, так і в федеральному урядах цієї багатої країни.

Українці в країнах Південної Америки

Найстарша наша еміґрація в країнах Південної Америки находиться в Бразилії, яка начислює яких 200 тисяч громадян українського походження. Там є помітні й численні поселення, що ведуть перед в розбудові ними заселених місцевостей, які мають також поважні здобутки. Вони мають свої церковні Епархії, свою пресу та парафіяльні школи й семінарі, що займають перше місце серед наших еміґраційних скупчень у діяспорі.

Знову в Арґентині українська спільнота начислює понад 240 тисяч громадян українського походження, які живуть в 12-ти окремих провінціях та мають за собою вже понад 85 років поселення. Найбільші українські скупчення розташовані в провінції Місіонес, яка є колискою їхнього поселення, та в столичнім місті Буенос Айрес, а також у провінції тієї самої назви, де українські громади є в 65 окремих місцевостях. Серед тих громад є велике число парафій, організацій, Народних Домів, відпочинково-виховних осель, як теж українські школи та преса. В Буенос Айресі є українська католицька епархія, при якій існує семінар, гімназія та відділ українського університету. Окремо збудовано Катедральний Храм УПАЦеркви, а також кілька кооператив і цілий ряд приватних підприємств.

Менші українські скупчення є в Уруґаї, Параґваї, Чіле, Перу та Венесуелі, що разом можуть начислювати яких 25 тисяч осіб. Загально українські скупчення в країнах Південної чи так званої Латинської Америки начислюють яких 450 тисяч громадян українського походження, які не дивлячись на досить складні відносини не втратили своєї національної індівідуальности.

Українські скупчення в Австралії

Наймолодша українська еміграція находиться в Австралії, яка заїхала там після закінчення Другої світової війни і зуміла вже належно зорганізувати своє релігійно-громадське життя. Поодинокі наші скупчення мають свої парафії, школи, пресу, а навіть український католицький Екзархат. Їхні організації видали окремий збірник, який подає обширні звідомлення про розвій та здобутки українців в Австралії, які загально начислюють понад 20 тисяч осіб, які користуються там якнайкращими відносинами для розбудови свойого громадсько-релігійного життя.

Українці в Новій Зеляндії

Нова Зеляндія — це острови, що находяться на Тихому Океані, коло Австралії та Тасманії. Поверхня виносить 268,675 квд. клм, начислюють вони яких три мільйони населення, а столиця Веллінгтом має всього 250 тисяч мешканців. Недавно появилася пресова нотатка, що і на тих островах живе приблизно 80 українських родин, які заїхали туди в 1949-50 роках. Вони поселилися в місті Окленд та його околицях, та мають вони свої організації та школи і користуються з незлих економічних відносин.

На підставі цих скупих звідомлень можна устійнити, що загально активність в їх організаціях поволі занепадає, але додатнім можна вважати хіба те, що є вже там кілька осіб, що зуміли осягнути університетську освіту, і що вони вдержують постійний зв'язок із українцями в Австралії.

Загальні підсумки та побажання

На підставі повищих даних, що їх на протязі року подає наша еміґраційна преса, можна дійти до наступних висновників: Українські скупчення в різних країнах Европи начислюють загально 750,000 осіб; в ЗСАмерики й Канади — понад 1,850,000 осіб, в країнах Південної Америки — біля 450,000 осіб, в Казакстані якихсь 200,000 осіб, а в далекій Австралії та Новій Зеляндії — понад 25,000 осіб так, що загально українська еміграція в розсіяні по всьому широкому світі начислює приблизно 3,500,000 осіб.

Всі повищі підсумки підготовлені на підставі різних публікацій нашої вільної преси, бо, на жаль, дотепер не маємо такого збірника, щоб це все належно задокументувати й ним послуговуватися як конкретним джерелом інформації не лише для наших громад, а також і для чужинців.

На закінчення вияснюю, що наведені тут дані зібрані з різних публікацій і як такі можуть мати свої неточности, одначе заздалегідь заявляю, що аналізуючи їх я завжди придержувався „золотої середини", щоб подані числа не перетягати чи обнижувати й тому вважаю їх вповні міродайними. Вони вияснюють, що українська еміграція начислює коло 3,500,000 осіб, а коли до того додати найновіші дані, в яких подається, що Україна має тепер 49,757,000 населення, то в заокругленні український нарід начислює понад 53,000,000 осіб і треба робити всі можливі заходи, щоби Секретаріят СКВУ видав коли не повний збірник, то бодай відповідну брошуру, в якій були б подані міродайні підсумки нашої еміґрації та цілого нашого народу.

СОЮЗОВЦІ! ПРОДОВЖУЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Проголошено Літературний Конкурс ім. сл. п. ред. М. Островерхи

Як про це вже була вістка, д-р Маруся Бек і її брат п. Іван Бек, обоє адвокати з Детройту, переслали Управі Спілки Українських Журналістів Америки 1,000 дол. для розписання під фірмою СУЖА Літературно-Журналістичного Конкурсу. Управа СУЖА рішенням із дня 10-го листопада ц. р. проголошує оцим Літературно-Журналістичний Конкурс ім. Михайла Островерхи і повідомляє що:

— конкурс стосується творів малого формату, як їх писав покійний журналіст-письменник Михайло Островерха, а саме: оповідання, новелі, нарису, ескізу, спомину, репортажу, величиною від 4-30 сторінок машинопису;

—надсилані твори мають бути писані на машинці через два відступи на одній сторінці. Твори треба надсилати у трьох примірниках, додаючи у запечатаному конверті правдиве прізвище автора;

—тематика творів довільна — першенство мають твори з українською тематикою, але це не обов'язково;

—надсилати твори треба найдалі до кінця травня 1980 року на адресу: Ольга Кузьмович, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y. 11702;

першу нагороду становитиме сума 500 дол., другу 300 дол., третю 200 дол. Управа СУЖА постарається про надрукування нагороджених творів в українській пресі та влаштовує для лавреатів окремий вечір;

—конкурсові твори розглядатиме жюрі в такому складі: ред. Іван Кедрин — голова, ред. Уляна Любович і проф. Богдан Романенчук — члени.

Управа СУЖА складає сердечну подяку п-і Марусі Бек і її братові, п. Іванові Бек за їх щедрий дар у користь української журналістики й літератури та закликає українські установи й організації, як теж окремих громадян, активно сприяти українському друкованому слову, яке, на жаль, тільки поза Україною може свобідно розвиватися і поглиблювати українську культуру.

Ольга Кузьмович—голова
За Управу СУЖА
Людмила Волянська — секретар

Еспанська провінція Ґаліція одержала обмежену автономію

Мадрид, Еспанія. — Конституційний Комітет тільки двома голосами більшости прийняв поправку до конституції про надання еспанській провінції Ґаліції обмеженої автономії. За обмеженою автономією для цієї провінції голосували тільки проурядові партії, а найбільше члени партії центру теперішнього прем'єр-міністра Адольфо Суареса. Проти пропозиції голосували соціялісти, комуністи і представники інших політичних партій.

Повідомлення про вислід голосування викликало широкі протести в Ґаліції, де всі прапори на урядових будинках були спущені до половини маштів, а маси демонстрантів вийшли на вулиці, щоб запротестувати проти обмеженої форми автономії, замість повної самоуправи, якої домагалися майже всі політичні сили провінції і робітничі профспілки.

Ця конституційна зміна буде ще представлена населенню у формі референдуму, так як це було у провінціях заселених катальонцями і басками. Політичні спостерігачі думають, що населення Ґаліції великою більшістю голосів відкине форму обмеженої автономії і буде далі домагатися повної самоуправи для провінції.

В ЧЕТВЕРТУ, ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, БРАТА І ВУЙКА

бл. п.

Д-ра ОЛЕКСАНДРА САНОЦЬКОГО

буде відслужена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в церкві св. Духа в Північному Брукліні в суботу, 8 грудня 1979 р., о год. 8:30 ранку

Приятелів і Знайомих про молитви за спокій душі Покійного просить —
ДРУЖИНА з ДІТЬМИ і ВНУКАМИ
І СЕСТРА з РОДИНОЮ

†

З глибоким смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 2-го грудня 1979 р. вранці, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідо

бл. п.

мґр ЯРОСЛАВ ТАРНАВСЬКИЙ

ПАНАХИДИ — відбулись в понеділок, 3-го і вівторок 4-го грудня 1979 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Бугая.

ПОХОРОН — в середу, 5-го грудня з церкви Непорочного Зачаття в Гамтремку на цвинтар Мт. Олівет

Горем прибиті:

дружина — ІРИНА
дочка — ЛІДА
син — ЮРІЙ з дружиною ОКСАНОЮ і донею НАТАЛЕЮ
сестра — ДАРІЯ КАСЬКІВ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
братова — МАРТА зі синами РОМАНОМ і
ОЛЕСЕМ з дружиною АДОЮ і синком ОРЕСТОМ
ближча та дальша Родина

†

В ПЕРШУ, БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ШВАҐРА І СВАТА

сл. п. о. крилошанина

ГРИГОРІЯ МУЗИЧКИ

будуть відслужені
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
у середу, 12-го грудня 1979 року

- в Кентоні, Огайо — в церкві св. Миколая;
- в Акроні, Огайо — в церкві св. Духа;
- в Клівленді, Огайо — в церкві св. ап. Петра і Павла;
- в Пармі, Огайо — в церкві св. Андрея;
- в Чікаґо, Ілл. — в катедрі св. Миколая;
- в манастирі Отців Редемптористів в Йорктон, Канада;
- в Гільдесгаймі, Зах. Німеччина.

Про молитви за спокій душі Покійного просять —
дружина МАРІЯ з Родиною

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиросердечну подяку всім Тим, які віддали останню прислугу
нашій Найдорожчій ДРУЖИНІ і МАМІ

бл. п.

Проф. ЛЮДМИЛІ КОДЕЛЬСЬКІЙ

Зокрема дякуємо Високопреподобним Отцям, Отцеві Кмечеві, Отцеві Олешкову і отцеві М. Бутринському за відправлення Панахиди, Служби Божої і похоронних відправ.

Пані Семків, голові Окружної Управи СУА, проф. пані Боднарук, проф. Семчишинові, проф. Рокаускас, проф. пані Назаревич і проф. Маркусеві за прощальні слова та д-рові Павлинському і 84-му Відділові СУА за негайну поміч в часі нашого горя.

Всім Вам, які прислали квіти,, які передали свої співчуття, свої молитви, всім Жертводавцям і всім Вам Рідним, Приятелям і Своякам щире Спасибі.

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

Проф. ЛЮДМИЛИ КОДЕЛЬСЬКОЇ

відбудеться
в неділю, 9-го грудня 1979 року, о год. 12-ій дня
П А Н А Х И Д А
в церкві св. Михаїла в Чікаґо, Ілл.

ІГОР І КАТРУСЯ з ОСТАПОМ

УКРАЇНСЬКА СВІТОВА КООПЕРАТИВНА РАДА
і
ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ

ділиться сумною вісткою, що дня 30-го листопада 1979 року упокоївся у Бозі на 81-му році життя

сл. п.

інж. БОГДАН БІЛИНСЬКИЙ

довголітній громадсько-кооперативний і політичний діяч, український посол сотник Українських Збройних Сил, директор Союзу в Городенці, Окружного Союзу у Львові, член Ради Ревізійного Союзу Українських Кооператив, провідний діяч Сільського Господаря на рідних землях, осново-положник кооператив „Самодопомога" і Федеральної Кооперативи „Самопоміч" в Чікаго і почесний член-основник спортового Т-ва „Леви"

Родині Покійного складаємо найщиріші вислови співчуття, а всім членам великої кооперативної родини поручаємо молитвам за душу піонера-кооператора.

†

Ділимося сумною вісткою з Приятелями, Знайомими та з усією Українською Громадою, що в суботу, 24-го листопада 1979 року, відійшла у Вічність, по короткій недузі в лікарні Шарль Ле Мойн, в Монтреалі, Канада

бл. п.

АНАСТАСІЯ з ЛАГОДИНСЬКИХ ГОРОДОВЕНКО

народжена у Лохвиці, на Полтавщині, 22-го грудня 1887 року.

дружина бл. п. проф. НЕСТОРА ГОРОДОВЕНКА, відомого та довголітнього дириґента хору „Думка" в Києві та хору „Україна" в Монтреалі, Канада.

ПАНАХИДИ за спокій душі Покійної відправлено 25-го та 26-го листопада. ПОХОРОН зі собору св. Софії на цвинтар Монт Роял відбувся у вівторок, 27-го листопада 1979 р.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Приятелі

•

Замість квітів проситься складати пожертви на Осередок Української Культури і Освіти у Вінніпеґу, або на Колеґію св. Андрея у Вінніпеґу.

98-ий Відділ СУА в грудні влаштовує виставки мистецьких праць

Філядельфія, Па. — З нагоди Року Української Дитини 98-ий Відділ СУА у Філядельфії під час минулих Великодніх Свят познайомив відвідувачів місцевої бібліотеки з українськими великодніми звичаями. Завдяки великому вкладові праці п-і Стефанії Зиблкевич дана імпреза була дуже успішна. Бібліотека знову запросила Відділ, щоби дати показ наших різдвяних звичаїв.

Тепер йде підготова інсценізації традиційного Свят-Вечора з колядуванням дітей. У програмі також виступить Ляльковий Театр, влаштований при співпраці 90-го Відділу СУА. Імпреза ця відбудеться 5-го грудня о год. 7-ій вечора у Голмзбирг Бібліотеці при Франкфорд і Гартел вулицях.

98-ий Відділ рівнож інформує, що 8-го і 9-го грудня у Пластовій Домівці при 10-ій і Данкенен вулицях у Філядельфії відбудеться виставка картин відомих українських мистців. Виставку відкриє проф. Петро Мегик у суботу 8-го грудня о год. 8-ій вечора. Наступного дня, тобто 9-го грудня виставка буде відкрита від год. 10:30 ранку до 4-ої год. по полудні. Там можна буде оглянути і придбати мистецькі твори таких мистців, як: Слави Геруляк, Слави Гнатів, Ірени Фединишин та Андрія Мадая.

Аранжерами виставки є Слава Стефанишин, Мирося Коженьовська та Ксеня Коженьовська.

АМЕРИКАНСЬКА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

правді змогу викривати у всіх подробицях все те, що Заходові загрожує з боку Совєтського Союзу.

З писань деяких фахових коментаторів виявляється, що переворот в Ірані звідкіль ЗСА мали змогу слідкувати за совєтським пробним центром у Тауратумі, як теж і останні труднощі з обмеженням полетів шпигунських літаків У-2, із території Туреччини, створили хвилево деякі комплікації в їхній дотеперішній „перевірочній системі". Але, як це проказує відоме прислів'я, що „Потреба, це матір всіх винаходів"...

І тому дуже влучно заявляє бувший шеф розвідки Летунських Збройних Сил, генерал Дж. Кіген, що ЗСА примушені вживати щоразу то все більше вдосконалюваних засобів для перевірочної контролі, і в цій ділянці ЗСА добилися таких осягів, що Совєтський Союз залишився далеко позаду та відстає в цих винаходах приблизно на 5 . 8 років.

ГОТУЮТЬ ПРОЦЕСИ...

(Закінчення зі стор. 1)

22 липня ц. р., що в психушці далі перебуває Борис Ковгар, 1932 року народження, арештований в 1972 році і обвинувачений за статтею 62 КК УССР („антирадянська агітація та пропаганда").

Ковгар працював у Києві як журналіст, був співробітником КГБ, але в 1972 році написав відкритого листа про свою співпрацю з цією установою терору над громадянами СССР. Спочатку його мали судити, але згодом визнали нездібним відповідати за свої вчинки і примістили у психушку в Дніпропетровську. В 1976 році його перевезли до Січевської психіятричної лікарні.

У 1979 році до психіятричної лікарні загального типу перевезли Анатолія Лупиноса, 1940 року народження, колишнього студента Київського університету. В 1956-1967 роках він перебував у Мордовських таборах за його виступи проти русифікації України. В 1971 році його знову арештували за читання віршів біля пам'ятника Шевченка в Києві 22 травня. Від того часу він перебував в Інституті ім. Сербського, де його визнали „психічно хворим", а згодом у Дніпропетровській та Тагарській психіятричних лікарнях.

У Дніпропетровській психушці перебував теж Віктор Рафальський, колишній директор школи в Калуші, Івано-Франківської области, арештований ще в 1970 роках за політичну діяльність. Йому пощастило втекти, але в 1968 році його знову арештували і посадили в психушку. Останньо його перевезли до Сечевської психіятричної лікарні.

У Дніпропетровській психушці знаходяться, або до недавна перебували, такі українські політв'язні: Олексій Боровський, М. Валько, Олексій Гавриленко, Іван Грищук, Андрій Заболотний, Володимир Калюжний, В. Король, Ярослав Кравчук, Дмитро Куціль, Василь Рубан, Микола Якубенко.

Міжнародна Амнестія в Лондоні розіслала до своїх відділень обіжник про критичний стан здоров'я Зіновія Антонюка. Після семирічного ув'язнення в таборах, в січні 1979 року він приїхав на заслання до Бодайбо, Іркутської области. Він хворіє туберкульозою, а також має недуги печінки та нирок. В його обороні потрібна масова акція протесту на адресу органів влади СССР, з вимогою негайного звільнення та дозволу виїзду за кордон на лікування.

Нові плякати...

(Закінчення зі стор. 1)

мур" для відносно поміркованої інформаційної активности людей різного погляду.

Як відомо, члени Китайського Народного Конгресу і Пекінський Революційний Комітет домоглися заборони щодо вживання „демократичного муру", а тепер домагаються, щоб уряд посилив контролю над опозиційними групами і загострив покарання усіх осіб, які займаються „антиурядовою і антикомуністичною", чи як говориться у повідомленні китайських агентств, „антимарксистською" діяльністю.

Не зважаючи на заборону, відносно великий натовп осіб зібрався в неділю, 2-го грудня ц.р., біля цього „муру", який фактично був єдиним форумом для китайських політичних активістів в останньому році. Пекінська газета „Женьмінь Жібао" пише, що уряд, розважививши аргументи послів Народного Конгресу, дійшов до висновку, що „демократичний мур" перешкоджає процесові модернізації, яку тепер проводиться у Китайській Народній Республіці. У замітці не говориться, які заходи будуть зроблені урядом, щоб перешкодити опозиції висловлювати свої думки формою плякатів. У нових плякатах заявляється, що заборона вживати „мур" буде ознакою антиконституційної акції скрайньо-лівої групи в Компартії, яка подібна до діяльности „банди чотирьох", що її тепер осуджують офіційні чинники Китаю.

ВІДБУЛАСЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

ративи майже зрівняні в правах з банками, нам треба звернути велику увагу на модернізацію, на поліпшення обслуги членів. Доповідач подав численні приклади як можна краще розвинути працю кредитівок, як слід використовувати фінансову коньюнктуру, як вводити нові роди послуг членам, „шер дрефти", „сертифікати", відкритий кредит тощо. Ми повинні вповні користати з прав, які дають нам нові закони, якщо ми не використаємо даних нам можливостей, це зроблять інші. Для дальшого росту потрібне об'єднання і уніфікація нашої кооперації, одна і та сама ціль, одні і ті самі засоби для її осягнення.

Плян праці ЦУКА реферував її екзекутивний директор інж. Д. Григорчук. Він згадав про недавні наради представників українських фінансових інституцій в Чікаго, братських союзів, кредитівок і приватного сектора. Виказується що приріст членства маліє, бо немає добре опрацьованої програми заспокоєння потреб членства. Усі наші фінансові установи дійшли до заключення що треба конечно спільно працювати щоб задержати свою ідентичність. Вказує на потребу створення компанії для забезпечення власних фондів, створення власного банку кредитівок який дав би нам великі фінансові можливості, впровадження власних „кредитових карток" і інших нових послуг членам, на які дозволяють нові закони. Щоб це перевести в життя треба тіснішої співпраці між ЦУКА та її членами.

В широкій і діловій дискусії взяло участь багато учасників конференції. Головно порушувано справи зв'язані з теперішньою фінансовою ситуацією в країні, в якому напрямі повинна розвиватись діяльність кредитівок в сучасному, в часі великих фінансових змін, нестабільности та інфляції. Пані Н. Шаран зреферувала коротко можливості обниження коштів забезпечення вкладів і позичок. Дискутовано справу кооперативного журналу, учасники конференції висловили в цьому напрямі ряд побажань. Перед закриттям ділових нарад, інж. Д. Григорчук відчитав проєкт постанов і напрямних праці на майбутнє, які були доповнені і одобрені учасниками.

Після нарад відбулась спільна вечеря для учасників конференції та запрошених гостей, представників громадських установ та організацій Джерзі Ситі. Молитву на початку і після закінчення вечері провів о. Т. Данусяр, парох української католицької церкви св. Петра і Павла в Джерзі Ситі.

У програмі вечері була цікава доповідь дир. Омеляна Плешкевича, голови Української Світової Кооперативної Ради, про розвиток і теперішній стан української кооперації в країнах вільного світу, Аргентині, Австралії, Англії, Канаді та ЗСА, число кооператив в окремих країнах, їхній фінансовий стан та можливості дальшого розвитку. Учасники Конференції мали можливість оглянути приміщення місцевої кредитової кооперативи та познайомитись з її діянням при допомозі модерного комп'ютора.

У неділю, 18-го листопада ранком відбулася нарада представників Централі ОУА „Самопоміч", д-р В. Палідвора, О. Ластовецького та Р. Пришляка з членами екзекутиви ЦУКА в справі дальшої співпраці у видаванні журналу „Наш Світ".

Літературний вечір Яра Славутича в Лондоні

У неділю, 30-го вересня ц. р., у залі Лондонського відділу СУБ-у відбувся Літературний вечір Яра Славутича, який завітав до Лондону, Англія, з Канади під час його двомісячної подорожі по Європі.

Літературний вечір розпочав голова Товариств українських літераторів у Великобританії д-р С. М. Фостун, який схарактеризував проф. Яра Славутича, як одного з найвидатніших українських поетів, літературознавців і мовознавців наших часів та коротко проаналізував його творчість.

Яр Славутич, шістдесятиріччя якого недавно відзначало українське громадянство, виглядає молодим і бадьорим. Дзвінким, надхненним голосом він понад дві години читав свої поезії, пояснюючи при яких обставинах їх написав. Найдовше зупинився автор на своїй обширній, написаній у формі октав поемі — „Моя доба". З великою уважністю слухали присутні мистецькі уривки із поеми про знущання московських большевиків і їхніх посіпак над нашим народом та страшний штучний голод 1933-34 років. Кантатою „Слава Мазепі".

Вкінці голова Лондонського відділу СУБ-у Маркіян Шептицький щиросердечно подякував професорові Ярові Славутичу за дуже цікавий й вдалий Літературний вечір і запросив його, якщо матиме нагоду, знову завітати до лондонської української громади.

Після Літературного вечора в залі продавалися великі, у твердій гарній оправі книги видання 1978 р. — „Зібрані твори" Яра Славутича та „Творчість Яра Славутича" (статті й рецензії) в упорядкуванні Володимира Жили. Було продано понад 20 книг. Це свідчить, що наші люди й далі цікавляться поезією й не жаліють грошей на її книги, коли йдеться про справжню поетичну творчість.

А. Л.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТАТЯНА ГЛУШЕВСЬКА, членка УНС Відд. 253 Т-ва Івана Франка в Лудлов, Масс., померла 21 вересня 1979 р. на 89-му році життя. Нар. 1890 р. в Бродах, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1951 р. Залишила у смутку синів: Івана з дружиною Анною, Володимира з дружиною Фредою та 6 внуків і правнуків. Похорон відбувся 24 вересня 1979 р. на цвинтарі ст. Альовісіюс в Індіян Орчард, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Гаврилів, секр.

АНДРІЙ ПОПЧУК, член УНС Відд. 422 ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па., помер 22 вересня 1979 р на 65-му р. життя. Нар. 1914 р. в Україні; членом УНС став у 1964 р. Залишив у смутку дружину Анну та синів Ігоря і Миколу. Похорон відбувся на правосл. цвинтарі св. Андрія в Савт Бавн Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Євтушенко, секр.

МИХАЙЛО СУХАЙ, член УНС Відд. 361 помер 3 вересня 1979 р. на 69-му році життя. Нар. 1909 р. в Перт Амбой, Н. Дж.; членом УНС став у 1959 р. Залишив у смутку три дочки: Наталію, Варвару і Катерину і 11 внуків. Похорон відбувся 6 вересня 1979 р. на цвинтарі Рокленд у Спаркілл, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Степан Чума, секр.

ІВАН ЯЦУН, член УНС Відд. 123 св. Марії в Скрентон, Па., помер 25-го жовтня 1979 р. на 62-му р. життя. Нар. 1917 р. в Скрентоні, Па.; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку трьох братів: Иосифа, Франка і Михайла та близьку і дальшу родину. Похорон відбувся 27 жовтня 1979 р. на цвинтарі св. Михаїла у В. Скретон.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЙОСИФ ЗУБРИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 106 св. Николая в Чікаґо, Ілл., помер 3 вересня 1979 р. на 58-му р. життя. Нар. 1921 р. в Чікаґо, Ілл.; членом УНС став 1939 р. Залишив у смутку дружину Лорейн і зятя Гаррі Дасків і багато інших членів цієї родини. Похорон відбувся 6 вересня 1979 р. на цвинтарі Олл Ст'с Мавзолеум в ДесПлейнс, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ІВАН БУРЧИН, член УНС Відд. 85 св. Михаїла в Газлетон, Па., помер 7 вересня 1979 р. на 77-му році життя. Нар. 1902 р. в Мек Аду, Па.; членом УНС став у 1939 р. Залишив у смутку дружину Елизабет, одного брата дві сестри та братанків і сестрінків. Похорон відбувся 10 вересня 1979 р. на цвинтарі Кальварія у Друмс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Тома Панко, секр.